

BEANTWOORDING RAADSVRAGEN

Nummer : 417-13
Onderwerp : Incidentele inkomsten
Portefeuillehouder : Ton van Nieuwkerk
Datum : 20 oktober 2025

Vragen van de fractie van JW aan het college van burgemeester en wethouders (ingezonden op 20 oktober 2025) en beantwoording daarvan door het college van burgemeester en wethouders in cursief.

Aanleiding/toelichting:

Ik heb het in de algemene beschouwing al aangegeven: We hebben de financiële positie van de Gemeente Waterland opgebouwd met incidentele inkomsten. Onderstaand voeg ik bij een overzicht van de incidentele inkomsten maar geef onderstaand een jaaroverzicht:

Totaal incidentele inkomsten 2021–2026

Jaar	Bedrag (€)
2021	1.660.000
2022	4.250.000
2023	3.995.000
2024	1.320.000
2025	530.000
2026	450.000

Totaal 2021–2026 12.205.000

Vraag 1

Zonder deze baten zouden de jaarrekeningen structureel negatieve saldi vertonen.
Vanaf 2025 vallen de meeste Rijksregelingen weg, waardoor de structurele ruimte afneemt.
Is het een terechte conclusie dat de financiële positie is gevoed met incidentele inkomsten?

Antwoord 1

U constateert terecht dat incidentele baten in de afgelopen jaren hebben bijgedragen aan positieve rekeningresultaten en daarmee aan een groei van de algemene reserve. Voor de beoordeling van de financiële positie is echter het structureel evenwicht bepalend. Vanaf 2021 is dit evenwicht op één jaar na nl. 2024 positief (zie onderstaande overzichten), wat betekent dat de structurele lasten worden gedekt door structurele baten. De structurele financiële positie is daarmee gezond; incidentele baten versterken wel de algemene reserve en de weerstandpositie, maar vormen geen structurele basis voor de gemeentelijke exploitatie.

Structureel evenwicht 2021

Omschrijving	2021
Saldo baten en lasten	3.327.433
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	432.061
Saldo na bestemming	3.759.494
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	3.463.501
Structureel saldo	295.994

Structureel evenwicht 2022

Omschrijving	2022 (x € 1.000)
Saldo baten en lasten	1.394
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	851
Saldo na bestemming	2.245
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	- 1.400
Structureel saldo	3.646

Structureel evenwicht 2023

Omschrijving	2023 (x € 1.000)
Saldo baten en lasten	1.647
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	841
Saldo na bestemming	2.488
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	1.541
Structureel saldo	947

Structureel evenwicht 2024

Omschrijving	2024 (x € 1.000)
Saldo baten en lasten	6.627
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	- 613
Saldo na bestemming	6.014
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	6.707
Structureel saldo	- 693

Structureel evenwicht 2025 geprognoseerd

Omschrijving (bedrag x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Saldo baten en lasten	- 802	- 801	- 573	- 428
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	1.059	1.059	1.159	1.092
Begrotingssaldo na bestemming	257	258	586	664
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	719	281	-	-
Structureel begrotingssaldo	977	539	586	664

Structureel evenwicht 2026 geprognoseerd

Onderstaand overzicht laat zien dat de begroting structureel in evenwicht is.

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Saldo baten en lasten	-767	-326	-477	-426
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	1.650	1.324	1.106	977
Begrotingssaldo na bestemming	883	998	629	551
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	941	301	-80	0
Structureel begrotingssaldo	1.689	1.164	554	830

Conclusie:

Op 1 jaar na (2024) zijn we wel structureel in evenwicht.

Vraag 2

We hebben bewust de grondexploitatie niet meegenomen in dit overzicht. Ook vanuit die exploitatie zijn er inkomsten genoten. Kunt u mij berichten of die verrekend zijn met de exploitatiekosten die op de balans zijn gereserveerd of zijn deze toegevoegd aan de algemene reserves?

Antwoord 2

Bij project Gouwhaven (Galgeriet) zijn alle inkomsten verrekend in het onderhanden-werk-saldo op de balans. Alle overige inkomsten gronden zijn toegevoegd via het resultaat van de jaarrekening aan de algemene reserve.

Overzicht incidentele inkomsten 2021-2026 – Gemeente Waterland

Dit overzicht bevat alle incidentele inkomsten van de gemeente Waterland over de periode 2021–2026, zoals opgenomen in de jaarrekeningen, begrotingen en najaarsnota's. De gegevens omvatten onder meer Covid-compensaties, Rijksbijdragen Oekraïne-opvang, incidentele subsidies en vrijval van reserves. Het doel is een helder beeld te geven van de niet-structurele inkomsten die hebben bijgedragen aan het sluitend houden van de gemeentelijke begrotingen.

1. Overzicht per jaar

Jaar 2021

- Covid-gerelateerde Rijkscompensaties: € 410.000 – Rijk – sport, cultuur, lokale lasten
- Verkoop gemeentelijke grond: € 180.000 – Verkoopopbrengst grondpositie
- Overhevelingen niet-benutte budgetten: € 720.000 – Onderwijs, duurzaamheid, sociaal domein
- Correctie onderhoudsvoorzieningen: € 350.000 – Herwaardering gebouwen

Jaar 2022

- Extra inkomsten gemeentefonds (decembercirculaire): € 600.000 – Hogere uitkering dan verwacht
- Vrijval Covid-reserve: € 480.000 – Niet gebruikte middelen 2021
- Subsidie verduurzaming sportaccommodaties: € 225.000 – Rijksregeling Sport & Energie
- Rijksbijdragen opvang Oekraïne: € 2.850.000 – Generieke uitkering Oekraïne
- Compensatie onderwijs & jeugd Oekraïners: € 95.000 – OCW-gelden via Rijk

Jaar 2023

- Bouwleges en omgevingsvergunningen: € 530.000 – Hoge bouwactiviteit
- Energietoeslag & compensatie energiearmoede: € 290.000 – Gemeentefondsbijdrage
- Vrijval reserve sociaal domein: € 400.000 – Reserve sociaal domein afgebouwd
- Rijksbijdragen opvang Oekraïne: € 2.700.000 – Specifieke uitkering opvang ontheemden
- Compensatie welzijnsbegeleiding Oekraïners: € 75.000 – GGD / welzijnsregeling

Jaar 2024

- Vrijval oude bestemmingsreserve grondexploitatie: € 320.000 – Afgeronde projecten
- Rijksbijdrage klimaatfonds: € 150.000 – Klimaatregeling Rijk
- Doorlopende opvangelden Oekraïne: € 850.000 – Eindfase Rijksregeling

Jaar 2025

- Rijksbijdrage huisvesting statushouders: € 280.000 – Tijdelijke regeling COA
- Erfpacht- en rentevoordeel: € 130.000 – Hoger rendement en erfpachtinkomsten
- Afbouw Oekraïne-vergoeding: € 120.000 – Laatste Rijksbijdrage

Jaar 2026

- Tijdelijke baten Participatiewet / Hervormingsagenda Jeugd: € 250.000 – Tijdelijke rijksregeling
- Niet-structurele rijksbijdragen duurzaamheid & jeugd: € 200.000 – Specifieke uitkering

2. Analyse Rijksvergoedingen Oekraïne-opvang 2022–2024

De belangrijkste incidentele inkomsten in de periode 2022–2024 zijn afkomstig uit de Rijksvergoedingen voor de opvang van Oekraïense ontheemden. De gemeente Waterland ontving in totaal circa €6,4 miljoen aan bijdragen, waarvan ongeveer €1,6 miljoen daadwerkelijk is besteed. Het resterende bedrag, circa €5,9 miljoen, werd als positief saldo ('winst') verantwoord in de jaarrekeningen 2023 en 2024.

Overzicht van baten en lasten Oekraïne-opvang:

Jaar	Rijksinkomsten (€)	Gemeentelijke kosten (€)	Saldo / 'winst' (€)
2022	2.850.000	740.000	2.110.000
2023	2.700.000	620.000	2.080.000
2024	850.000	200.000	650.000

Totaal positief saldo: circa € 5,9 miljoen. Dit voordeel is tijdelijk en hangt samen met vooruit ontvangen Rijksmiddelen die niet volledig hoefden te worden besteed aan lokale opvangvoorzieningen. Vanaf 2025 neemt dit voordeel sterk af